

Для вас, студенти!

**Приклади оформлення списку літератури
до курсових, наукових та дипломних робіт.**

Поради бібліографа

- З 24 по 31 жовтня 2021 р. проводиться **Всесвітній тиждень медійної та інформаційної грамотності-2021** за темою **«Media and Information Literacy for the public good – Медійна та інформаційна грамотність для суспільного блага»**, співorganizаторами якого виступають ЮНЕСКО та Південна Африка.
- Уперше святкування глобального тижня медійної та інформаційної грамотності відбулося восени 2012 року за ініціативою ЮНЕСКО та з допомогою Альянсу цивілізацій ООН, Міжнародної університетської мережі з медійної та інформаційної грамотності й міжкультурного діалогу.
- Згідно з задумкою організаторів, Всесвітній тиждень медійної та інформаційної грамотності має об'єднати активістів із різних країн, які вважають медію та інформаційну грамотність дієвим способом активізації міжкультурного діалогу.

Бібліотеки – важливі суб`єкти медійно-інформаційної освіти, формальної та неформальної. Тиждень – чудова нагода продемонструвати внесок і можливості бібліотек у розбудові медійно та інформаційно грамотного суспільства.

Черкаська обласна універсальна наукова бібліотека імені Тараса Шевченка, долучившись до відзначення цього всесвітнього заходу, пропонує ***Приклади оформлення списку літератури до курсових, наукових та дипломних робіт згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»***

**Інформація та документація
БІБЛІОГРАФІЧНЕ ПОСИЛАННЯ
Загальні положення та правила
складання
ДСТУ 8302:2015**

- З 1 липня 2016 року набув чинності Національний стандарт ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання», розроблений фахівцями Державної наукової установи «Книжкова палата України імені Івана Федорова».

**Бібліографічне посилання:
загальні положення та правила
складання
(ДСТУ 8302:2015)**

- Стандарт установлює види бібліографічних посилань (БП), правила та особливості їхнього складання на опубліковані та неопубліковані документи – друковані, електронні, архівні – на будь-яких носіях інформації.

Книги

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Один автор	Мельниченко В. М. Історія преси Черкащини (XX – початок XXI ст.) : монографія. Черкаси : Вертикаль, 2020. 238 с.
Два автори	Коскі О., Грцевич Д. Сонячна система : путівник для туристів. Харків : Жорж, 2020. 238 с.
	Силка О. З., Синявська Л. І. Зародження видавничої справи на Черкащині : книговид. в Золотоноші (кінець XIX – поч. XX ст.). Черкаси : Вертикаль, 2020. 195 с.
	Реєнт О. П., Коляда І. А. Усі гетьмани України : легенди, міфи, біографії. Харків : Фоліо, 2007. 315 с.

Три автори	Буднік М. М., Невертій Г. С., Курилова Н. М. Стратегічне управління : навч. посіб. Київ : Кондор, 2020. 289 с.
Чотири автори	Сучасне діловодство в Україні : практи. поради : практи. посіб. / Кузьменко Н. В., Ільченко К. М., Свиридов Т. А., Бровка С. С. Київ : Центр учб. літ., 2017. 259 с.
П'ять і більше авторів	Виробничий менеджмент : підручник / М. П. Бутко та ін. Київ, 2017. 422 с.
	Прийняття управлінських рішень : навч. посіб. / Петруня Ю. Є. та ін. ; за заг. ред. Ю. Є. Петруні. 2-ге вид. Київ : Центр учб. літ., 2018. 213 с.

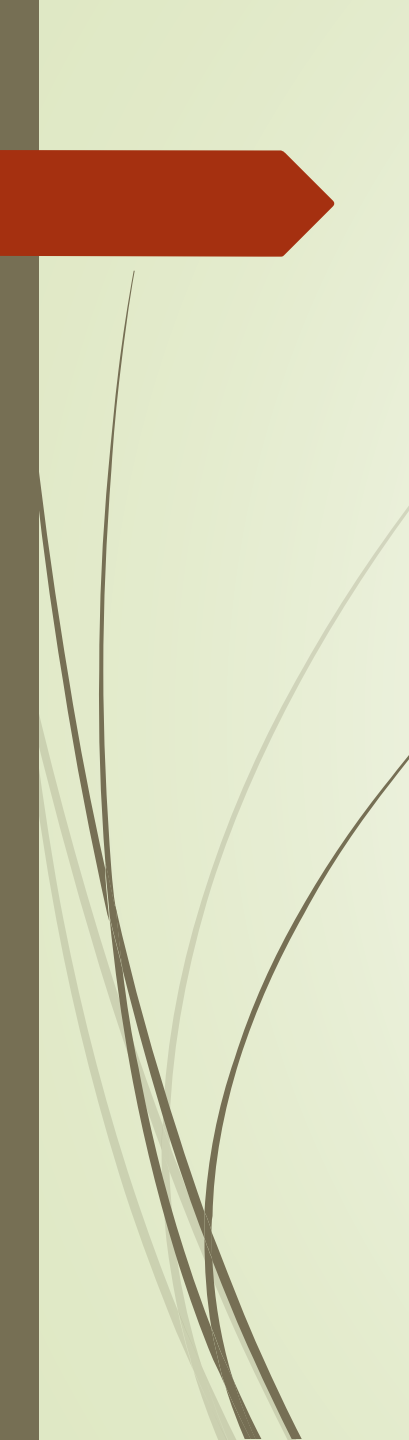
<p>Колективний автор</p>	<p>Черкащина в контексті історії України : матеріали Сьомої наук.-краєзнавчої конф., присвяч. 200-річчю від дня народж. Т. Г. Шевченка та 60-річчя утворення Черкас. обл., [Черкаси, 28 листоп. 2013 р.] / Укр. ін-т нац. пам'яті, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України, Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [ред.-упоряд. В. М. Мельниченко]. Черкаси : Вертикаль, 2014. 307 с.</p>
<p>Багатотомне видання</p>	<p>Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. Київ : Наук. думка, 2011. Т. 8. 520 с. : іл.</p>
	<p>Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Київ : Ін Юре, 2007. Кн. 1 : Теоретичні засади та історія української кримінології. 424 с.</p>

За редакцією	Банківська справа : підручник / за ред. С. К. Ревенчука. Львів : Магнолія 2006, 2019. 399 с.
Автор і перекладач	Авеярд В. Багряна королева : роман / пер. з англ. Я. Стріхи. Київ : Наш формат, 2017. 327 с.
	Нікбахт Е., Гроппеллі А. Фінанси / пер. з англ. В. Овсієнка. Київ : Основи, 2003. 383 с.
Упорядник	Діловодство, яким воно має бути : практ. посіб. / [упоряд. Лівшиц Д. М.]. Київ : Центр учб. літ., 2018. 534 с.
Книги іноземними мовами	Kolpakov, V.K. (2014). Administratyvno-deliktnyi pravovyi fenomen [Administrative-delict legal phenomenon]. Kyiv. Yurinkom Inter [in Ukrainian].

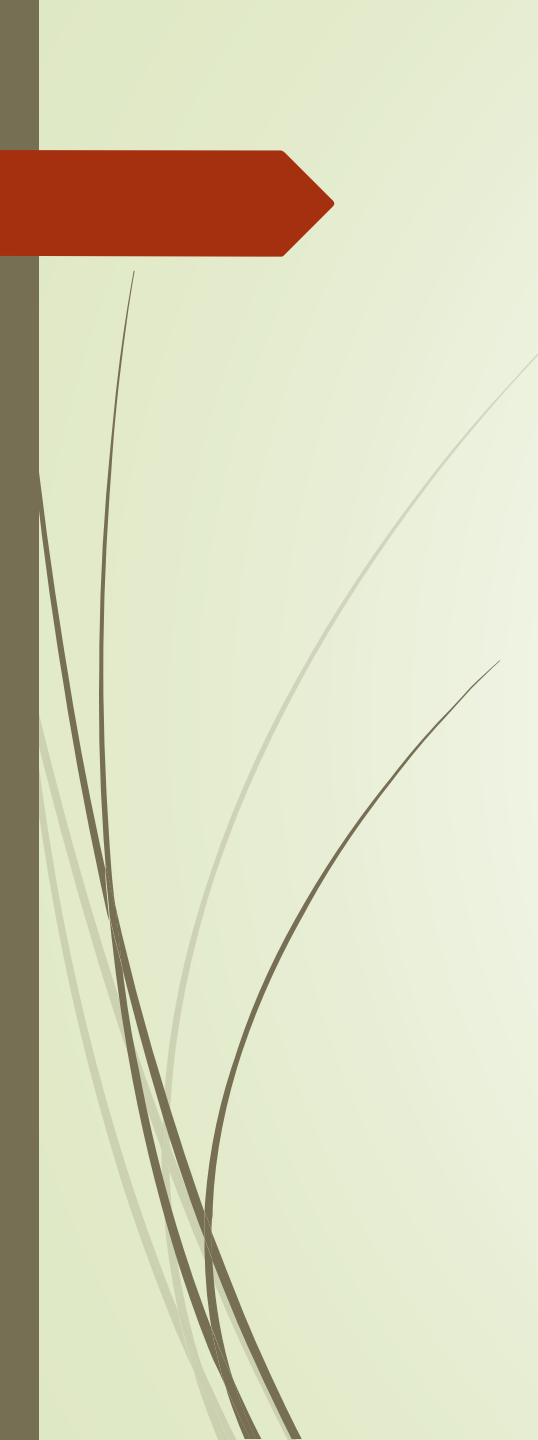

Частина видання

Складова частина книги	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. <i>Основи аграрного підприємництва</i> / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Розділ книги	Даньшин І. М. Злочини проти громадського порядку та моральності. <i>Кримінологія. Загальна та Особлива частини</i> : підручник / ред. В. В. Голіна. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків : Право, 2009. Розд. 15. С. 138–145.
Матеріали конференцій	Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. <i>Органічне виробництво і продовольча безпека</i> : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108.
	Боднар Т. В. Договір про закупівлю: особливості укладання і забезпечення. <i>Актуальні проблеми приватного права: договір як правова форма регулювання приватних відносин</i> : матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 95-й річниці з дня народж. В. П. Маслова (Харків, 17 лют. 2017 р.). Харків : Право, 2017. С. 7–9.

Матеріали конференцій іноземними мовами	Averochkina, T.V. (2010) Do pytannia pro pravovyi rezhym istorychnykh zatok pryberezhnoi derzhavy [To the question of the legal regime of the historical bays of the coastal state]. <i>Yurydychna nauka: politychni, ekonomichni ta sotsialni vytoky sohodennia: materialy III Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (29-30 zhovtnia 2010 r., m. Kyiv)</i> . [Legal science: political, economic and social origins of the present: materials of the III International Scientific and Practical Conference (October 29-30, 2010, Kyiv)], 2, 100-101. [in Ukrainian].
Стаття із журналу	Панасюк Б. Я. Глобальні зміни клімату та економіка. <i>Економіка АПК</i> . 2020. № 11. С. 14–23.
Стаття із журналу іноземними мовами	Demianchenko, A.H. (2013). Derzhavno-pryvatne partnerstvo v morskii portovii haluzi [Public-private partnership in the maritime industry]. <i>Prometei</i> [Prometheus], no. 1, 206-211. [in Ukrainian].

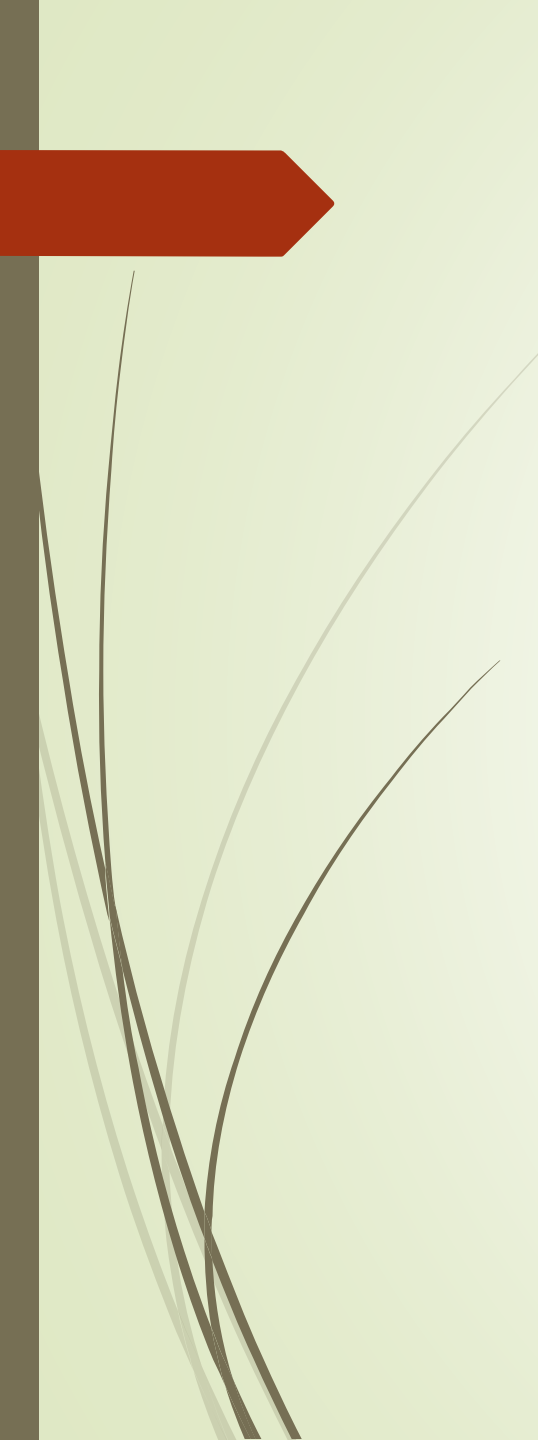

Стаття із газети	Рибальченко В. Змінити культуру харчування у школах. <i>Голос України</i> . 2021. 13 жовт. (№ 195). С. 3.
Стаття із продовжуючого видання	Юрчик У. Б. Взаємозв'язок ефективності ринку праці та його інституційного забезпечення. <i>Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки</i> . 2019. Вип. 17(4). С. 109–113.
	Хомяков В. І., Бакум І. В. Особливості циклічного розвитку української економіки. <i>Збірник наукових праць ЧДТУ. Сер.: Економічні науки</i> . 2009. Вип. 23, ч. 1. С. 3–8.
	Семенюк О. Г. Заходи безпеки в системі охорони державної таємниці. <i>Держава і право. Юридичні науки</i> . Київ, 2016. Вип. 72. С. 152–166.

Законодавчі та нормативні документи

Конституція	Конституція України : офіц. текст : станом на 1 верес. 2016 р. Харків : Право, 2016. 82 с.
Закони	Про особливості надання публічних (електронних послуг) : Закон України від 15 лип. 2021 р. № 1689-ІХ. <i>Урядовий кур'єр</i> . 2021. 14 серп. (№ 157). С. 7.
Укази Президента	Про День Української Державності : Указ Президента України від 24 серп. 2021 р. № 423/2021. <i>Офіційний вісник України</i> . 2021. № 69. С. 82.
Постанови	Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i> . 2017. № 4. С. 530–543.

Постанови Верховної Ради України	Про відзначення 300-річчя з дня народження Григорія Сковороди : постанова Верховної Ради України від 4 листоп. 2020 р. № 973. <i>Голос України</i> . 2020. 12 листоп. (№ 209). С. 7.
Інструкції	Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i> . 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.
Накази	Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ М-ва освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i> . 2017. № 20. С. 136–141.
Іноземними мовами	Case of Benham v. The United Kingdom (Application no. 19380/92): Judgment European Court of Human Rights, 10 June 1996. URL: http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57990 (Last accessed: 17.03.2017).

Електронні ресурси

Книги	Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ : Таксон, 2016. 234 с. URL: http://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2016-09-07/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf (дата звернення: 16.10.2021).
Стаття з періодичного видання	Гетьман Є. А. Підзаконні нормативно-правові акти органів виконавчої влади України та іноземних держав : порівняльна характеристика. <i>Теорія і практика правознавства</i> : електрон. наук. фахове вид. 2016. Вип. 1 (9). URL: http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/66302 (дата звернення: 16.10.2021).
Стаття з енциклопедії	Feminism. Encyclopædia Britannica online. URL: http://www.britannica.com/EBchecked/topic/724633/feminism .

Стаття з сайту	Інклюзивне навчання в школі: кроки до успішного початку. <i>НУШ. Нова українська школа</i> : сайт. URL: https://nus.org.ua/articles/inklyuzyvne-navchannya-u-shkoli-kroky-do-uspishnogo-pochatku/ (дата звернення: 16.10.2021).
Законодавчі документи	Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні : Закон України від 15 лип. 2021 р. № 1667-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index (дата звернення: 16.10.2021).
	Про затвердження Порядку використання документів через обмінні бібліотечні фонди : Наказ Міністерства культури України від 31 жовт. 2017 р. № 1131. URL: https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1583-17 (дата звернення: 16.10.2021).
	Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17 (дата звернення: 16.10.2021).

Інші документи

Автореферати дисертацій	Дернова М. Г. Андрагогічна модель професійної підготовки фахівців у закладах вищої освіти країн Європейського Союзу : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. І. Зязюна. Київ, 2021. 40 с.
Дисертації	Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04 / Запоріж. нац. ун-т. Запоріжжя, 2017. 424 с.
Дисертації іноземними мовами	Bryant B. D. A sequentially articulated experiment to compare two instructional software input infrastructures: Doctoral dissertation / University at Albany. Albany, NY, 1998. 150 p.
Каталоги	Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Землянщина. Харків, 1996. 64 с.

Стандарти	ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ 3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Архівні документи	Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. ЦДАВО України (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.
Бібліографічні посібники	Аристократка духу : до 125-ліття від дня народж. Надії Суровцової : біобібліогр. покажч. / [уклад. Л. Т. Демченко ; наук. ред. В. Т. Поліщук]. Черкаси : ОУНБ ім. Тараса Шевченка, 2020. 30 с. : іл.

***Матеріал підготували працівники відділу
наукової інформації та бібліографії
Черкаської обласної універсальної
наукової бібліотеки імені Тараса
Шевченка***